

KULAR FØROYSKAR KVINNUR, VIT ÁTTU

DORETE BLOCH DANIELSEN

Dorete Bloch Danielsen er fødd 14. juni í 1943 í Hørsholm í Danmark, og hon doyði 28. februar í fjør í Havn. Hon var professari í djórafrøði og leiðari á Náttúrugripasavninum, ritstjóri á Fróðskaparrit og rithøvundur. Hon var serfrøðingur á fleiri økjum innan føroyska djórafrøði, eitt nú innan hval.

Dorete hevði matematiskt studentsprógv frá Viborg Katedralskole, har hon tók prógv í 1962. Hon var útbúgving Cand.scient í djórafrøði í 1970 á Århus Universitet, har hon eisini undirvísti frá 1970 til 73.

Hon starvaðist á Vildtbiologisk Station í Kalø frá 1970 til 1974, har hon granskaði harur. Í 1974 tók hon pedagogikum í Grenå.

Síðani flutti hon til Føroyar, her hon búði, starvaðist, undirvísti og granskaði restini av ævi síni.

Hon var lektari á Fróðskaparsetrinum frá 1974 til 2001.

Hon gjørdist dr.phil í 1994 við disputatsinum »Pilot Whales in the North Atlantic. Age, growth and social structure in Faroese grinds of the long-finned pilot whale, Globicephala melas«.

Dorete giftist Olávus Daneilsen (1927-97). Tey búðu á Velbastað.

Dorete var eitt kent andlit í Føroyum, og var javnan at síggja og hoyra í fjølmiðlunum, tá tað snúði seg um djórafrøði – ikki minst í sambandi við hvalaveiðu og grindadráp.

MARITA PETERSEN

Marita Petersen var fødd í Vági 21. oktober í 1940 og doyði 26. august í 2001.

Hon var dóttir Betti f. Matras og Sámál Johansen, hann úr Vík og hon av Viðareiði.

Marita Petersen er fyrsti og higartil einasti kvinnuligi lögmaður í Føroyum.

Hon var útbúgving fólkskúlalærari og seinni sálafrøðingur, cand.ped.psyk.

Hon byrjaði yrkisleið sína í fremstu

røði í politikki, tá hon á løgtignsvalinum í 1988 varð vald á ting fyri Javnaðarflokkin í Suðurstreymoyar valdømi.

Tað fyrsta skeiði sat flokkur hennara í andstøðu. Men á valinum í 1990 vann Javnaðarflokkurin triggjar tingsessir afturat teimum sjei, og tá Atli P. Dam skipaði landsstýrið í januar í 1991, var tað eitt heilt náttúrligt val at velja Maritu Petersen sum landsstýriskvinnu – sum ta fyrstu hjá Javnaðarflokkinum. Hon var landsstýriskvinna í mentamálum, har hon eitt nú gjørdi vart við seg við at endurskoða yrkisútbúgvingarnar í Føroyum og fáa samtykt lógarverk innan hetta øki.

Hon var talskvinna fyri at skipa miðnámsskúlarnar í deplar.

Eisini legði hon broytingar í rúsdrekkalógini fram, ið viðførdu ta skipan, sum vit kenna í dag.

Tá Atli P. Dam legði frá sær sum lögmaður í hálvum valskeiði í 18. januar í 1993, fall valið hjá Javnaðarflokkinum á Maritu Petersen um at taka við sum triðið lögmaður Javnaðarfloksins. Hon tók eisini seinni tað várið við sum forkvinna Javnaðarfloksins.

Tíðin, sum Marita var lögmaður í Føroyum, frá januar 1993 til september 1994, var eitt av svárastu tíðarskeiðunum í Føroya søgu. Bankarnir vóru um at

fara av knóranum, og vinnulívið á sjógv og landi var við at fara sama veg. Arbeðsloysið var methøgt, fráflyting úr Føroyum og tvangsauktiónir av sethúsum vóru gerandishendingar. Sum lögmaður stóð Marita Petersen á odda fyri samráðingunum við danir og Den Danske Bank fyri at forða fyri, at Føroyar fóru av knóranum.

Úrslitið av hesum samráðingum var millum annað, at Føroya landsstýri keypti partabrøvini í Føroya Banka frá Den Danske Bank. Hetta keypið hevði seinni sokallaða "bankamálið" við sær, har ákærur vórðu reistar ímóti Den Danske Bank fyri ikki at hava kunnað Føroya landsstýri um veruligu figgjarstøðuna í Føroya Banka innan søluna av partabrøvunum.

Marita Petersen stóð sum lögmaður eisini á odda, tá ið semja var gjørd við donsku stjórnina um eina bjarging fyri føroyska búskapin. Henda avtalan hevði við sær, at danska stjórnin afturfyri setti krøv um kvotuskipan innan fiskivinnuna og skipanina av Føroya Fiskavirking.

Fyri at sleppa undan hópuþpagsnum innan tað almenna samráddist Marita við almennu fakfeløgini um lönarniðurskurð. Eisini legði hon stóran dent á skipanarlig viðurskipti og var stigtakari til nýggju føroysku stýrisskipannarlógina frá 1994.

Marita Petersen legði dent á, at kvinnurnar eisini vóru virknar bæði innan- og uttanflokks í Javnaðarflokkinum. Hon hevði eitt netverk av kvinnum, ið hon eisini gjørdi nýtti, meðan hon var landstýrismaður og lögmaður. Hon hevði ein virknan leiklut í samband við at lögtingið í 1994 samtykti Javnstøðulógina.

Eftir lögtingsvalið í 1994, sum Javnaðarflokkurin tapti so dyggiliga við at missa helmingin av tungumboðunum, skipaði hon samgongu við Sambandsflokkinum, Sjálvstýrisflokkinum og Verkamannafylkingini.

Marita Petersen gjørdist tá lögtingsformaður sum fyrsta kvinna.

Í 1995 bjóðaði Jóannes Eidesgaard henni av sum formansvalevni í Javnaðarflokkinum, Marita vann formannsvalið, men á landsfundinum í 1996 legði hon frá sær sum formaður fyri Javnaðarflokkin. Til lögtingsvalið í 1998 stillaði Petersen ikki upp aftur, og fór hon sostatt úr føroyskum politikki.

Marita var leiðari av Sernámsdeplinum frá 1997 og til hon, eftir stutta sjúkralegu, doyði tann 26. august í 2001.

1980 - 1984 formaður í Føroya Lærarafelag

1993 - 1994 lögmaður í Føroyum